

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Bc. Tomáš Rauscher

Název diplomové práce: Téma manipulace v románech Nineteen Eighty-Four George Orwella a Catch-22 Josepha Hellera

The Theme of Manipulation in George Orwell's Nineteen Eighty-Four and Joseph Heller's Catch-22

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Kamila Vránková, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Mgr. Renata Janktová, M.A., Ph.D.

I. Cíl práce a jeho naplnění: 1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem

II. Struktura práce: 1. Logická, jasná a přehledná

III. Práce s literaturou: 1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů

IV. Prezentace a interpretace dat: 1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace

V. Formální stránka: 1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům

VI. Jazyk práce: a) Po stránce stylistické 1) výborná
b) Po stránce lexikálně-gramatické 2-) velmi dobrá

VII. Náročnost zpracování tématu: 1. Vysoká

VIII. Přínosy práce: 1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění

Vyjádření vedoucího diplomové práce:

Diplomová práce Tomáše Rauschera přináší velmi přínosnou a podnětnou srovnávací analýzu dvou slavných románů anglické a americké literatury: *Nineteen Eighty-Four* George Orwella a *Catch-22* Josepha Hellera. Romány jsou srovnávány na základě tématu manipulace ve vztazích společnosti a jednotlivce i ve vztazích mezi jednotlivými postavami.

Teoretickým východiskem literární analýzy je výstižná charakteristika antiutopie a protiválečné literatury. Je třeba ocenit, že diplomant věnuje pozornost i významnému vlivu české literatury, konkrétně zmiňuje dílo K. Čapka a J. Haška, zvláště pak se věnuje zajímavým souvislostem mezi postavou vojáka Švejka a Hellerovým Yossarianem. Následující kapitola přibližuje osobnost obou autorů, jejich myšlenky a postoje i literární inspiraci. Již tyto kapitoly ukazují hlavní klady předkládané práce: vynikající znalost primární a sekundární literatury i kulturně historického kontextu, osobní zaujetí pro vybrané téma, čtivost a zároveň odbornost psaného textu, a zvláště výjimečná schopnost vystihnout podstatu problému.

Hlavní část práce (3. a 4. kapitola) je věnovaná důkladné interpretaci konkrétních tematických okruhů v obou románech, se stálým ohledem na hlavní téma manipulace, včetně příkladů zneužití jazyka a specifické úlohy žen. Tyto kapitoly obsahují velké množství zajímavých postřehů, diplomant si všímá důležitých detailů a na jejich základě rozvíjí filosoficky i psychologicky prohloubenou literární analýzu. Působivě a přesvědčivě jsou vysvětleny například okolnosti konce vztahu Julie a Winstona i vývoj obou hrdinů, úděl obyčejných lidí a tragické následky útlu, či Yossarianova schopnost odporu a s tím související odlišnost od ostatních.

Tomáš Rauscher ve své analýze úspěšně odhaluje konkrétní formy manipulace ve všech typech vztahů a daří se mu tak objasnit souvislosti mezi Orwellovou totalitní společností a válečnou mašinerií Hellerova románu. Jeho práce vyniká po stránce obsahové, formální i stylistické a přináší inspirující pohled na Orwellovo i Hellerovo dílo v nových zajímavých souvislostech. Citace z primární a sekundární literatury vhodně a výstižně doplňují vlastní text. I když v práci pravděpodobně z důvodu nedostatku času zůstaly neopravené gramatické chyby a překlepy (první věta anotace, „tento přítel – s.14, hloupí – s.15, Goldsteinovi – s.52, života, jež – s.65 ...), je třeba vyzdvihnout celkový tvůrčí přístup diplomanta, jeho samostatnost, citlivost postřehů i hloubku myšlenek. Jeho nadprůměrná srovnávací analýza je tak velkým a nesporným přínosem nejen pro ty, kdo se zajímají o literaturu.

Práce splňuje všechny požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: 1. výborně

Otázky k obhajobě:

Našel byste ve zkoumaných dílech příklady manipulace, které by mohly být varováním pro každou společnost?

Jak byste oba romány srovnal z hlediska přítomnosti nebo absence náboženské víry?

Podpis vedoucího diplomové práce: ....

Datum: 24. 1. 2022